

UPA 2020/95 – UPA 2020/93

19/5-2020

Malene Vahl Rasmussen

Peqqinnissamut, suliniuteqarnissamut aningaasaqarnikkullu tunngasutigut qanoq ililluta Corona-virusimut nutaamut siammasissumik tunngavilersukkamik, qaffasissumillu periusissamik qulakkeerinninnissatsinnut oqallisissatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut)

Qanoq iliorluni coronavirusip nunatta aningaasaqarneranut eqquinerllunera annikinnerpaamiitsinniarlugu nunatsinneersunik atuinerup annertunerpaamiitsissinnaanera pillugu

(Siumup Inatsisartunut ilaasortaataitai)

Demokraatinit nuannaarutigarpup Siumut aammalu Suleqatigiissitsisut Coronavirusip aningaasarsiornerup politikianut ajornartoortitsinera oqallisigerusussimammassuk.

Nunatut nappaat Covid-19 anigorluarsimavarput, illuatungaaticullu virusip aningaasatigut kingunerisinnaasaanit sakkortuumik eqqorneqarsinnaavugut. Peqqinnissaqarfitsigut piareersimanerput iluatsilluarsimavoq. Massakkulli aningaasatigut qanoq piareersimatiginerluta takutittariaqalerparput.

Nioqquteqarfik ataasiinnaq Coronamit eqqugaasussaangilaq. Nioqquteqarfiit tamarmik eqqugaassapput, tassalu massuma aningaasarliorluinnarfiup immikkuullarissusaa. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit aningaasarsiornikkut siuariartornissaraluatta apparujussuarnissaa takorloorpaat, aningaasarsiornikkut ajornartorsiulernerup nalaali nalaassimasatsinnit suli sakkortunermik, tamannalu assut isumakulunnarpoq.

Maannalu tamatumuuna Naalackersuisut qutsavigerusuppakka inuussutissarsiortut assigiinngitsut massakkorpiaq aningaasatigut annaasaqarujussuarsimasut ikiorsimmagit. Pitsaanerusumilli iliortoqarsinnaasoq aamma ilanngutilaarussuppara.

Innuttaasut nalinginnaanngitsorsuarmik mianersorsimapput, Demokraatiniillu qutsavigerusuppagut.

Qanorluunniit Coronamit eqqungaaticigaluarutta aningaasarsiornikkut artorsartinneqassaagut. Ajornerpaaffiani aningaasanik allanit atortariaqalersinnaassuugut, taamaalillutalu 1989-imiit siullerpaamik akiitsoqalersinnaalluta.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami Naalackersuisunilu ilimanaannartumik aningaasanik milliunilikkaanik pingasunik naleqartunik nassaartariaqalissagunarpugut.

Inuussutissarsiornikkut ajornartorsiorerup kingorna nukittunissaq pisariaqarluinnarpoq, taakkumi siunissami annattussaammaticigut, taakuummatalu aningaasarsiornikkut siuariartortitseqqittussaasut.

Taamaammallu isumaqarpugut suut tamarmik "nice to have"- iusut (pilerinartut) piiarneqassasut. "Need to have" - iinnaat (pisariaqavissut) aallutissavagut, pisortallu suliassaminnik kivitsisinaanissaat innuttaasunullu sullissineq pisariaqavissoq tunniussinaanissaat qulakkeertariaqarparput. Naatsunnguamik oqaatigalugu pingaarnertut suliassaatigut qimerloortariaqarpagut, taakkunungalugu sinaakkutaasut qaangernaveersaarlugit. Periarfissatsialaavoq sannaata allangortinnissaanut aqqissuussisimanerlu sunniuteqarluarninngortillugu aqqissuuteqqillugu.

Demokraatini isumaqarpugut nunatsinni innuttaasunut inuuniarneq akisunerulissanngitsoq, aningaasallu akileraarutitit akitsuutitillu aqutigalugit aaneqassanngillat.

Ikorsiissutitut peqqinnissaqarfimmullu aningaasartuutit taamaallaat aningaasanik nassaarniarfigisusaanngilagut. Aamma ajornartorsiornerup aningaasatigut kingunerisimasaanut aningaasanik naassaarniartariaqarpugut. Piffinni taamak ittuni iliuseqarnissamut nukissaqarluarnissaq akisussaaffeqarnissarlu pisariaqarluinnarpoq. Taamaammallu kinguaassatta akiligassai minnerpaaffianiitinniarlugit siuttuusariaqarpugut.

Inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut ingerlatitsisut arlallit unittooqqapput, silarsuarmilu aningaasarsiorneq ajutooqqarujussuarpoq aamma nunani naliginnaasumik nukittuumik aningaasarsiorfiugaluartuni.

Suliffeqarfippassuit Corona sioqqullugu aningaasarsiorluarsimasut artorsartinneqassapput, isertitarisartakkatik amerlanersaat annaassusaangamikkit. Ilaai ikiorssusutit aqutigalugit pisortanit utertinneqassapput, akissarsianut aningaasartuutit nunarput matoqqatillugu aamma pisortanit ajornanngikkaangat tapersiutigineqassapput, taammaakkaluartorli amerlasuut tunniutiinnartariaqassapput suliffiutitillu, arlaliullutik imaluunniit kisimiillutik pigisatik matusariaqassavaat.

Ataatamali oqariartarneratuut, "Sunaluunniit ajornerpaaffimminiikkaluarluni arlaatigut iluaqutissartaqartuaannarpoq". Suliffeqarfiit; aqqissuunneqarsimanersi misissorluarsiuk, akiliisinnaassuseqarnersi tamakkerlugu misissorsiuk, aningaasartuutisi millisarsigit, naggataatigullu siunissamut ungasinnerusumut pilersaarusioritsi.

Nittartakkatigut atortussianik atuillaqqissisimavugut. Nunatta matunerata takutissimavaa qanoq ililluta nittartakkatigut sulisinaanersugut qanorlu sulisussarsiorsinaanersugut. Suliffeqarfiit nutaanik niuernermi najoqqutaqalersimapput. Immitsinnut aperisariaqalerpugut; nutaaliornerit sorliit matuma ajutoorneruup pinngortissinnaavai?

Ajornartorsiornermi aqutsineq iliuseqapallassinanermik tunngaveqartariaqarpoq. Ajornartorsiornerup qaangiunnissaa utaqqiinnarlugu aalajagiinissaq kinguartinneqarsinnaanngilaq, taamaammallu suliffeqarfiutitta nukuttuffii sanngiiffiilu ersarississapput, imaassinnaavorlu tunngaviusumik suliat allangortinngikkaluarlugit allatoqqinnaaq sulisoqartalersinnaasoq.

2020-imi aningaasarsiorfissaangaluaq periarfissaajunnaarpoq. Ukiup ingerlanera immissinnut nukittorsarnissamut atorsiuk, nunarpullu mittarfeqarfittaartornissaanut piareersarsiuk. Suliffeqarfiutisi ussasaarinertigut nutaaliorfigisigit, taamaalilluni suliffiutisi immikkuullarissusaat takornarissanut ersarisarlugit, taamaalillutalu nunarput takornariaqaqqilernissamut piareersarluassavarput.

Nappaassuarmik eqqugaangutta eqqugaanngikkuttaluunniit akisunaassaqaarput eqqatsinniittut tamarmik ajutoorermik eqqugaasimammata. Nunatsinni, nunanilu allani atugassanik tunisassiornermi, nioqqutissiornermi aammalu sullissinikkut niueqatigisartakkagut eqqugaasimapput.

Covid-19 tuniluukkunnaarpat nunani amerlanerpaani suli pisortani namminersortunilu aningaasarsiorneq ajutooqqassaaq, tamannalu aamma nunatta karsianut, nunatsinnilu suliffeqarfinnut minnernut anginernullu atuuppoq.

Kalaallit Nunaata inuussutissarsiornermi aaqqissuunneqarsimanera suliffeqarfinnit minnerusunik, annerusunillu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pisortanit pigineqartunit ilisarnaateqarpoq.

Qularineqassanngilaq pisortat maanna piffimmi pisariaqavissortumik akulerunnerat suliffeqarfinnut sulisunullu aaliagiisuusimasoq, tamannali nunatta, nunallu assigiinngitsut akornganni aningaasarsiornermut ungasinnerusumut, minnerunngitsumillu ajutoorersuaq peqqinnissatigut aningaasatigullu qanoq kinguneqartitsissanersoq suli naluarput.

Tassaangallarpullu Demokraatinit oqallinnermut ilanngukkusutagut.